

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Bokbindaryrket

Bestämmelserna är framtagna 2008-07-10 samt fastställda senast av Sveriges Hantverksråd 2013-12-11. Reviderade av branschen juni 2021, april 2025.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Bokbindarmästareföreningen BMF

Gesällprov – allmänna anvisningar

För att få göra gesällprov ska förkunskapskravet vara uppfyllt och godkänt av Bokbindarmästareföreningen, BMF. Gesällprovet är ett yrkesprov av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna.

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 4500 timmars dokumenterad utbildning/erfarenhet i yrket.

Provanvisningar

Provet består av 5 praktiska prov som genomförs inom fastlagd tidsram och enligt provanvisningarna, se bilaga.

Gesällprov (ansökan/kostnad/granskning)

Ansökan att påbörja arbetet med gesällprovet görs till Bokbindarmästareföreningen (BMF). Ansökningsblankett hittar du på bokbindarmastareforeningen.se/gesallprov. I ansökan ska personuppgifter, intyg/betyg som styrker förkunskapskraven samt namn och kontaktuppgifter på handledare och två kontrollanter finnas med.

Innan gesällprovet kan påbörjas ska den sökandes förkunskaper och handledare godkännas av BMF. När så skett skickas ansökningsblanketten, signerad av BMF, tillbaka till den sökande med ett angivet datum när provet senast ska lämnas in.

Kostnaden för att få provet granskat är 3 000 kr (inkl. moms) och betalas till BMF i samband med att provet lämnas in. Kontonummer 6001 432 348 271, Handelsbanken. Summorna kan förändras så kontakta alltid BMF för aktuella uppgifter.

På Sveriges Hantverksråds uppdrag är branschen (BMF) ansvarig för gesällprov och dess granskning. Granskningsnämnden består av tre neutrala och erfarna bokbindare, utsedda av BMF. Besked om bedömning kan förväntas inom 2 månader från det att gesällprovet lämnats in (sommarmånaderna undantagna). Lärling och handledare erbjuds genomgång och diskussion om det granskade provet. Vid icke godkänt prov återbetalas inte granskningskostnaden. Granskningsnämndens beslut går inte att överklaga. Sökande välkomnas att ansöka om att avlägga nytt gesällprov.

Gesällbrev (anmälan/kostnad/utdelning)

Efter godkänt prov görs en ansökan om att erhålla Gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Ansökningsblankett finns på hantverksrad.se. Ansökan ska innehålla personuppgifter samt intygande om godkänt prov från branschen (BMF).

Administrationskostnaden för Gesällbrevet betalas i samband med ansökan om Gesällbrev hos Gesäll- och Mästarbrevskansliet. Information om kostnaden hittar du i ansökningshandlingen. Betalningsmottagare är Stiftelsen Hantverk & Utbildning. Märk din betalning med namn, personnummer och yrke.

Med Gesällbrevet följer ett Gesällkort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

I anmälan om Gesällbrev anger du en utdelningsort. Ditt Gesällbrev skickas till Företagarna eller Hantverkarna på vald ort som ombesörjer utdelningen av brevet. Vanligtvis sker utdelning en gång per år.

OBS! Kostnaderna för Gesällprov och Gesällbrev är två olika avgifter.

Kontaktuppgifter

Branschorganisation:

Bokbindarmästareföreningen (BMF)
Box 55 525
102 04 Stockholm
Tel. 08-7626831
e-post: bmf@grafiska.se
Hemsida: bokbindarmastareforeningen.se

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd	Tel. 0247-369 50
Gesäll- & Mästarbrevskansliet	
Box 147	www.hantverksrad.se
793 23 Leksand	info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev.

Provanvisning Bokbindaryrket (bilaga)

Gesällprovet - Allmänna provanvisningar

Gesällprovet ska utföras under handledning av BMF godkänd handledare.

Handledaren ska tillse att provet utförs på ett korrekt sätt. I de fall där handledaren bedömer att gesällprovet inte kommer att bli godkänt ska handledaren råda provtagaren att avbryta pågående prov.

Arbetsmomenten handhäftning, lädergörning och guldsnitt utförs under överinseende av två kontrollanter. Dessa behöver inte vara bokbindare. Kontrollant och handledare ska intyga att provet är egenhändigt utfört.

Gesällprovet ska avläggas under fastställd tidsram, vilket är 6 månader.

Inlämnande av gesällprov

Provet lämnas in personligen eller postas till Bokbindarmästareföreningen (BMF), Box 55 525, 102 04 Stockholm. Kontaktperson är Jakob Steinstö. Om proverna postas ska försändelsen skickas som rekommenderat brev med mottagningsbevis.

Med gesällprovet ska följande två blanketter bifogas:

1. *Anmälan/Ansökan – Granskning av gesällprov*
2. *Arbetsbeskrivning – Gesällprov*

Blanketterna finns att laddas ner på [BMFs hemsida](#)

Blir gesällprovet godkänt, utfärdar BMF ett intygande om godkänt gesällprov som lärlingen ska bifoga i sin ansökan om Gesällbrev hos Gesäll- och Mästarbrevskansliet

Granskningskriterier

Gesällprovet granskas enligt två granskningsprotokoll som du kan [ladda ner från BMFs hemsida](#). Granskningsprotokollen som granskningsnämnden använder vid bedömning av gesällprovet är

1. *fyra bandstyper*
2. *förgyllning/låda med chanér*

För godkänt prov krävs 3 poäng. Maximalt kan 5 poäng ges. För liten belöningsmedalj krävs minst 4,5 poäng och för stor belöningsmedalj 5 poäng.

Beskrivning gesällprov i bokbinderi.

De valda böckerna ska vara tryckta på papper med rätt fiberriktning. De ska ha skyddsomslag och dessa ska medbindas. Samtliga böcker ska ryggrundas och vara falsslagna. I titeln ska både författarens för- och efternamn samt bokens titel ingå.

Anvisningar - Helt skinnband och halvt skinnband:

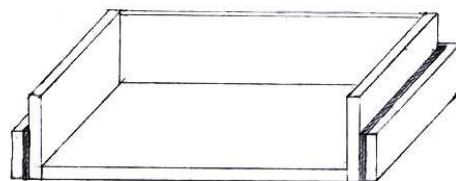
- Båda banden ska ha djup fals.
- Ett av banden ska vara häftat på äkta upphöjda bind. Detta band kan ha fast eller lös rygg.
- Ett av banden ska ha övre guldsnitt med bladguld.
- Båda banden ska ha ansatta pärmar, dvs boken ska vara byggd.
- Ett av banden ska ha handstickade kapitälband.
- Ett av banden ska ha skinnfalsar.
- Halvskinnbandet ska ha hörn klädda i skinn.
- Båda banden ska ha handförgyllda titlar.

Anvisningar - Låda med chanér (hals):

- Lådan ska byggas till helskinnbandet.
- Lådan ska först byggas och därefter kläs i valfritt material.
- Lådan ska förses med författarens för- och efternamn samt bokens titel.
- Var noga med passformen.

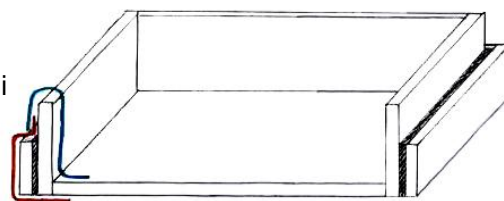
Skiss 1:

Hals – måttet på boken + överdragsmaterialet. Yttersarg har samma mått som locket, se skiss 3. "Mellanlägg" – lösryggskartong som motsvarar tjockleken på överdragsmaterialet.

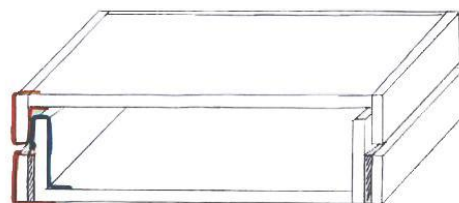
Skiss 2:

Överdragsmaterial skall låsa yttersarg med hals i ett stycke eller i 2 delar (behöver inte vara i samma kulör eller material).

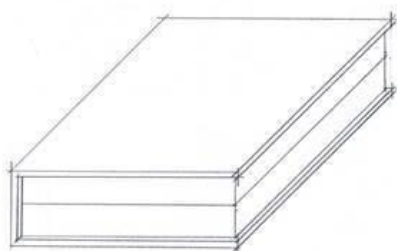

Skiss 3:

Överdragsmaterialet skall fylla distansen som mellanlägget utgör.

Skiss 4:
Färdig

Beskrivning gesällprov i bokbinderi.. - forts.

Anvisningar - Klotband:

- Helt eller halvt klotband.
- Valfri snittbearbetning (vaxat, sprängt, grafit eller färgat).
- Valfritt kapitälband.
- Lösa eller ansatta pärmar (boken kan vara inhängd eller byggd).
- Handförgylld eller pressförgylld titel.

Anvisningar - Pappersband:

- Helt pappersband med eller utan skinnskoning.
- Valfritt snittbearbetning (vaxat, sprängt, grafit och färgat).
- Valfritt kapitälband.
- Lösa eller ansatta pärmar (boken kan vara inhängd eller byggd).
- Handförgylld eller pressförgylld titel.

Anvisningar - Titeltryck:

- Skinnbanden ska vara handförgyllda.
- Klot- och pappersbanden får pressförgyllas.
- Samtliga band kan förgyllas med eller utan titelfält.
- Titeltrycken kan göras med folie eller bladguld.

Anvisningar - Guldsnitt:

- Guldsnittet ska göras med bladguld och på skuret snitt.